

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет педагогічної освіти та соціальної роботи
Кафедра соціальної роботи та педагогіки вищої школи

СИЛАБУС

нормативного освітнього компонента

СОЦІАЛЬНА ІНТЕГРАЦІЯ ДІТЕЙ З ІНВАЛІДНІСТЮ
підготовки _____ **бакалавра** _____
(назва освітнього рівня)
Спеціальності _____ **231 Соціальна робота** _____
(шифр і назва спеціальності)
освітньо-професійної програми Соціальна робота. Соціальна педагогіка

Луцьк – 2023

Силабус освітнього компонента «Соціальна інтеграція дітей з інвалідністю» підготовки бакалавра, галузі знань 23 Соціальна робота, спеціальності 231 Соціальна робота, за освітньо-професійною програмою Соціальна робота. Соціальна педагогіка.

Розробник: Мартинюк Тетяна Анатоліївна, доктор педагогічних наук, доцент.

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми

(доц. Чернета С.Ю.)

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри соціальної роботи та педагогіки вищої школи
протокол № 1 від 28 серпня 2023 р.

Завідувач кафедри:

(доц. Чернета С.Ю.)

I. Опис освітнього компонента

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	23 Соціальна робота 231 Соціальна робота Соціальна робота. Соціальна педагогіка Перший (бакалаврський) рівень	Нормативна
Кількість годин/кредитів <u>120/ 4</u>		Рік навчання <u> 3</u>
		Семестр <u> 6</u> -ий <u> </u>
		Лекції <u> 20</u> год.
		Практичні (семінарські) <u>20</u> год. Лабораторні <u> </u> год. Індивідуальні <u> </u> год.
		Самостійна робота <u> 72</u> год.
ІНДЗ: <u> </u>		Консультації <u> 8</u> год.
Мова навчання	Форма контролю: <u>екзамен</u> Українська	

II. Інформація про викладача (- ів)

Викладач: Мартинюк Тетяна Анатоліївна,
 Науковий ступінь доктор педагогічних наук,
 Вчене звання доцент
 Посада професор кафедри соціальної роботи та педагогіки вищої школи
Контактна інформація
 Телефон: +380663560436,
 Електронна пошта: Martynyuk.Tetyana@vnu.edu.ua
 Дні занять <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. Опис освітнього компонента

1. Освітній компонент «Соціальна інтеграція дітей з інвалідністю» належить до циклу професійної підготовки бакалаврів галузі знань 23 Соціальна робота спеціальності 231 Соціальна робота, освітньо-професійної програми Соціальна робота. Соціальна педагогіка. Вивчається у шостому семестрі, формою контролю є екзамен. На освітнього компонента відведено 4 кредити (120 годин), у тому числі по 20 годин лекційних та 20 практичних занять, 8 год. консультації та 72 год. самостійної роботи.

Вивчення ОК «Соціальна інтеграція дітей з інвалідністю» сприятиме підвищенню рівня професійної компетентності майбутніх соціальних педагогів/працівників, їх готовності кваліфіковано і майстерно виконувати свої професійні обов'язки, забезпечить оволодіння сучасними теоретичними і прикладними знаннями з теорії та практики соціальної інтеграції осіб з інвалідністю, особливостями роботи з дітьми і молоддю в інклюзивному та інтегрованому освітніх середовищах, сприятиме подальшому професійному зростанню.

2. Пререквізити:

Для успішного оволодіння освітнім компонентом «Соціальна інтеграція дітей з інвалідністю» рекомендовано застосовувати компетентності, сформовані під час вивчення ОК «Соціально-педагогічна робота в закладах освіти», «Правове забезпечення соціальної роботи».

Постреквізити:

Освоєння даного освітнього компонента є необхідним для подальшого вивчення ОК «Соціальна робота з різними категоріями клієнтів», «Соціально-правовий захист окремих категорій клієнтів», писання курсових робіт з соціальної педагогіки, з теорії та технологій соціальної роботи, кваліфікаційної роботи, виробничих практик.

3. **Метою вивчення** освітнього компонента “Соціальна інтеграція дітей з інвалідністю” формування готовності у здобувачів освіти до роботи з дітьми з інвалідністю, формування теоретичної бази, практичних навичок та особистісних якостей, необхідних при роботі із зазначеною категорією дітей, їх успішної інтеграції та соціалізації.

Завдання освітнього компонента : оволодіння здобувачами освіти понятійним термінологічним апаратом з ОК; визначення особливостей державної політики, законодавства України в галузі освіти, соціального захисту осіб з інвалідністю вироблення навичок командної роботи при соціалізації, навчанні та вихованні дітей з інвалідністю; формування у здобувачів вищої освіти професійних мотивів та цінностей соціальної роботи з дітьми з інвалідністю; оволодіння основними методиками і технологіями соціальної роботи з дітьми з інвалідністю, сприяти соціальній інтеграції дітей та молоді з інвалідністю у соціальному середовищі.

4. Освітній компонент спрямований на формування:

- *інтегральної компетентності*

ІК. Здатність розв’язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у соціальній сфері або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів соціальної і соціально-педагогічної роботи і характеризується комплексністю та невизначеністю умов);

- *загальних компетентностей:*

ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов’язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 11. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 15. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо. фахових компетентностей.

- *фахових компетентностей:*

ФК 1. Знання і розуміння сутності, значення і видів соціальної роботи та основних її напрямів (психологічного, соціально-педагогічного, юридичного, економічного, медичного).

ФК 2. Здатність прогнозувати перебіг різних соціальних і соціально-педагогічних процесів.

ФК 3. Знання і розуміння нормативно-правової бази стосовно соціальної роботи та соціального забезпечення.

ФК 4. Здатність до аналізу соціально-психологічних і соціально-педагогічних явищ, процесів становлення, розвитку та соціалізації особистості, розвитку соціальної групи і громади.

ФК 5. Здатність до виявлення, соціального інспектування і оцінки потреб вразливих категорій громадян, у тому числі осіб та сімей, які опинилися в складних життєвих обставинах.

ФК 10. Здатність розробляти шляхи подолання соціальних і соціально-педагогічних проблем і знаходити ефективні методи їх вирішення.

ФК 11. Здатність до надання допомоги та підтримки клієнтам із врахуванням їх індивідуальних потреб, вікових відмінностей, гендерних, етнічних та інших особливостей.

ФК 12. Здатність ініціювати соціальні зміни, спрямовані на піднесення соціального добробуту; сприяти соціальній інтеграції вразливих категорій населення, дітей та молоді з інвалідністю у соціальному середовищі.

ФК 15. Здатність взаємодіяти з клієнтами, представниками різних професійних груп та громад.

ФК 16. Здатність дотримуватися етичних принципів та стандартів професійної діяльності.

ФК 20. Здатність до сприяння підвищенню добробуту і соціального захисту осіб, здійснення соціальної, соціально-педагогічної допомоги та надання підтримки тим, хто перебуває у складних життєвих обставинах.

Очікувані програмні *результати навчання:*

ПРН 1. Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв’язування професійних завдань і встановлювати причинно-наслідкові зв’язки між соціальними подіями та

явищами.

ПРН 3. Ідентифікувати, формулювати і розв'язувати завдання у сфері соціальної роботи і соціальної педагогіки, інтегрувати теоретичні знання та практичний досвід.

ПРН 5. Теоретично аргументувати шляхи подолання проблем та складних життєвих обставин, обирати ефективні методи їх вирішення, передбачати наслідки.

ПРН 6. Розробляти перспективні та поточні плани, програми проведення профілактичних, реабілітаційних та інших заходів, оперативно приймати ефективні рішення у складних ситуаціях.

ПРН 8. Критично аналізувати й оцінювати чинну соціальну політику країни, соціально-політичні процеси на загальнодержавному, регіональному та місцевому рівнях.

ПРН 10. Аналізувати соціально-психологічні процеси в малих та великих групах.

ПРН 11. Використовувати методи профілактики для запобігання можливих відхилень у психічному розвитку, порушень поведінки, міжособистісних стосунків, для розв'язання конфліктів, попередження соціальних ризиків, різних видів насильства та складних життєвих обставин.

ПРН 12. Визначати зміст співпраці з організаціями-партнерами з соціальної роботи для виконання завдань професійної діяльності.

ПРН 13. Використовувати методи соціальної діагностики у процесі оцінювання проблем, потреб, специфічних особливостей та ресурсів клієнтів, у тому числі осіб та сімей, які опинилися в складних життєвих обставинах.

ПРН 17. Встановлювати та підтримувати взаємини з клієнтами на підґрунті взаємної довіри та відповідно до етичних принципів і стандартів професійної діяльності, надавати їм психологічну підтримку, консультаційну допомогу й насажувати клієнтів.

ПРН 19. Виявляти сильні сторони та залучати особистісні ресурси клієнтів, ресурси соціальної групи і громади для розв'язання їх проблем, виходу із складних життєвих обставин.

ПРН 21. Демонструвати толерантну поведінку, виявляти повагу до культурних, релігійних, етнічних відмінностей, розрізняти вплив стереотипів та упереджень.

ПРН 25. Здійснювати соціально-педагогічну і соціально-правову підтримку, соціальну інтеграцію вразливих категорій населення, дітей та молоді з інвалідністю у соціальному середовищі.

Soft skills: вміння аналізувати, вміння презентувати та виступати публічно, вміння налагоджувати міжособистісні контакти; вміння працювати в команді; креативність; вміння прогнозувати, гнучкість, швидка адаптація до змін та ін.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ:

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації: *словесні*: лекція із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint – Презентація, платформа Zoom, MOODLE, вебсервіс Google Classroom), пояснення, розповідь, бесіда; *наочні*: спостереження, ілюстрація, демонстрація; *практичні*: *вправи*.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота здобувачів освіти: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проєктів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо), ретроспективний метод.

5. Структура освітнього компонента

Таблиця 2

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	Форма Контролю ¹ / Бали
Змістовий модуль 1. Основні категорії дітей з особливими освітніми потребами.						
Тема 1. Соціальна ізоляція, соціальна інклюзія, соціальна інтеграція. Нормативно-правове забезпечення соціальної інтеграції дітей та молоді з інвалідністю.	7	2	-	4	1	ДС
Тема 2. Когнітивні порушення	6	-	2	4	-	ДБ/3
Тема 3. Синдром Дауна	7	2	2	2	1	РЗ/К/3
Тема 4. Розлади аутичного спектру	7	2	2	2	1	РМГ/3
Тема 5. Сенсорні порушення	6	2	-	4	-	ДС
Тема 6. Дитячий церебральний параліч	4	-	2	4	-	РМГ /3
Тема 7. Емоційні та поведінкові розлади	6	2	-	4	-	ДС
Тема 8. Синдром дефіциту уваги та гіперактивності	6	-	2	4	-	РМГ /3
Тема 9. Тривожні та депресивні розлади	7	2	-	4	1	ДС
Разом за модулем 1	58	12	10	32	4	15
Змістовий модуль 2. Соціальна інтеграція дітей з інвалідністю						
Тема 10. Особливості діагностики різних категорій дітей з інвалідністю	8	2	-	6	-	ДС
Тема 11. Робота соціального працівника з сім'ями, які виховують дитину з обмеженими можливостями.	9	-	2	6	1	ДБ/3
Тема 12. Соціально-педагогічна інтеграція дітей з розладами слуху.	6	2	-	4	-	ДС
Тема 13. Соціально-педагогічна інтеграція дітей з розладами мовлення.	7	-	2	4	1	ДБ/3
Тема 14. Соціально-педагогічна інтеграція дітей із затримкою психічного розвитку.	6	-	2	4	-	ДСЗ
Тема 15. Соціально-педагогічна інтеграція дітей з розладами аутичного спектру.	6	2	-	4	-	ДС
Тема 16. Соціально-педагогічна інтеграція дітей з Синдромом Дауна.	6	2	-	4	-	ДС

Тема 17. Соціально-педагогічна інтеграція дітей з ДЦП.	7	-	2	4	1	РМГ /3
Тема 18. Соціально-педагогічна робота з обдарованими дітьми.	7	-	2	4	1	ДБ/3
Разом за модулем 2	62	8	10	40	4	15
Види підсумкових робіт						Бал
Модульна контрольна робота						60/тести
МКР1						30
МКР2						30
ІНДЗ						10
Всього годин/ Балів	120	20	20	72	8	120/100

Примітки: ^{1/} Методи та форми контролю: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, тощо.

6. Завдання для самостійного опрацювання

№	ТЕМА	ГОД
	ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І. Основні категорії дітей з особливими освітніми потребами.	
1.	Тема 1. Соціальна ізоляція, соціальна інклюзія, соціальна інтеграція. Нормативно-правове забезпечення соціальної інтеграції дітей та молоді з інвалідністю. Опрацювати основні поняття з ОК, зробити порівняльний аналіз ключових: соціальна ізоляція, соціальна інклюзія, соціальна інтеграція. Сформувати підбірку нормативно-правового забезпечення соціальної інтеграції дітей та молоді з інвалідністю, оформити у форматі документу Word відповідно до рекомендацій щодо оформлення літератури (ДСТУ 2015) та опрацювати.	4
	Кожну із наступних запропонованих тем першого модуля опрацювати та бути готовим представити за алгоритмом 1. Класифікація та загальний огляд. 2. Загальні ознаки, особливості підтримки. 3. Організація виховання та соціалізації в інклюзивному середовищі Інструкції: - сформувати презентацію з теми - додати відео, ролики чи соціальну рекламу...мультики...з проблеми - скласти по 10 тестових завдань (кінець презентації на 2-3 слайди, останній- ключі)	
2.	Тема 2. Когнітивні порушення	4
3.	Тема 3. Синдром Дауна	2
4.	Тема 4. Розлади аутичного спектру	2
5.	Тема 5. Сенсорні порушення	4
6.	Тема 6. Дитячий церебральний параліч	4
7.	Тема 7. Емоційні та поведінкові розлади	4
8.	Тема 8. Синдром дефіциту уваги та гіперактивності	4
9.	Тема 9. Тривожні та депресивні розлади	4

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. Соціальна інтеграція дітей з інвалідністю.		
10.	Тема 10. Особливості діагностики різних категорій дітей з інвалідністю. Сформувати порівняльну таблицю (проблема-діагностичний інструментарій). Соціальний педагог/працівник як суб'єкт роботи з дітьми з інвалідністю: особливості діагностики: - діагностика розладів слуху; - діагностика розладів мовлення; - діагностика дітей з аномаліями психосоціального розвитку; - діагностичні критерії для визначення дитячого аутизму;	6
11.	Тема 11. Робота соціального працівника з сім'ями, які виховують дитину з обмеженими можливостями. Розкрити особливості практичної роботи соціального працівника з сім'ями, які виховують дітей з обмеженими можливостями. Розглянути основні етапи соціальнопедагогічної роботи з даною категорією сімей	6
12.	Тема 12. Соціально-педагогічна інтеграція дітей з розладами слуху. Визначити, опрацювати та сформувати порівняльну таблицю основних методик роботи з даною категорією дітей.	4
13.	Тема 13. Соціально-педагогічна інтеграція дітей з розладами мовлення. Визначити, опрацювати та сформувати порівняльну таблицю основних методик роботи з даною категорією дітей.	4
14.	Тема 14. Соціально-педагогічна інтеграція дітей із затримкою психічного розвитку. Визначити, опрацювати та сформувати порівняльну таблицю основних методик роботи з даною категорією дітей.	4
15.	Тема 15. Соціально-педагогічна інтеграція дітей з розладами аутичного спектру. Визначити, опрацювати та сформувати порівняльну таблицю основних методик роботи з даною категорією дітей.	4
16.	Тема 16. Соціально-педагогічна інтеграція дітей з Синдромом Дауна. Визначити, опрацювати та сформувати порівняльну таблицю основних методик роботи з даною категорією дітей.	4
17.	Тема 17. Соціально-педагогічна інтеграція дітей з ДЦП. Визначити, опрацювати та сформувати порівняльну таблицю основних методик роботи з даною категорією дітей.	4
18.	Тема 18. Соціально-педагогічна робота з обдарованими дітьми. Визначити, опрацювати та сформувати порівняльну таблицю основних методик роботи з даною категорією дітей.	4

7.Індивідуальне науково-дослідне завдання (ІНДЗ).

Індивідуальне науково-дослідне завдання (ІНДЗ) оголошується здобувачам освіти на першому занятті під час анонсу тем ОК, з метою поступового (упродовж вивчення ОК) обрання тематики дослідження (відповідно до ОК) та подальшого написання тез на студентську конференцію. Виконане завдання перевіряється, погоджується та представляється (на годинах, відведених для консультацій), здається до останнього практичного заняття та оцінюється максимум 4 бали.

Обсяг тез – до 3 сторінок формату А4.

Для всіх (!) елементів тез: шрифт – **Times New Roman**, кегль – **12**, інтервал – 1.5, абзац – 1 см. Всі поля сторінки – 2 см. Формат ***.doc** чи ***.docx**.

Структура:

1. Назва.
2. Автори (ім'я та прізвище повністю).
3. Основний текст тез доповіді: вступ, основна частина, де обов'язково вказується мета, висновки, література (оформлюється згідно ДСТУ 8402:2015).

Оцінювання тез:

10 балів - здобувач освіти самостійно відповідно до вимог, що висуваються до такого виду робіт, формує тему, опрацьовує та робить підбірку літератури, обгрунтовує, викладаючи своє бачення, логічно, цілісно, послідовно та стилістично, граматично правильно будує логіку викладу матеріалу; аналізує різні наукові погляди, вкінці робить чіткій та зрозумілий висновок. Технічно грамотно оформлює, вчасно та креативно представляє у форматі презентації (3-5 слайдів) з дотриманням політики щодо академічної доброчесності.

7 балів – здобувач освіти відповідно до вимог, що висуваються до такого виду робіт, викладає теоретичний матеріал, логічно, послідовно та граматично правильно будує логіку викладу матеріалу; аналізує різні наукові погляди, використовує набуту з різних джерел інформацію для розв'язання поставлених ситуацій; вкінці робить чіткій висновок. Технічно грамотно оформлює та вчасно, креативно представляє з дотриманням політики щодо академічної доброчесності.

5 балів – здобувач освіти відповідно до вимог, що висуваються до такого виду робіт, викладає теоретичний матеріал; аналізує різні наукові погляди, використовує набуту з різних джерел інформацію; вкінці робить висновок. Технічно грамотно оформлює та вчасно здає.

3 бали – здобувач освіти викладає теоретичний матеріал, але з порушенням вимог, що висуваються до такого виду робіт; спирається різні наукові погляди, використовує набуту з різних джерел інформацію; вкінці робить висновок. Робота технічно оформлюється з порушеннями вимог, не представляється.

IV. Політика оцінювання

Оцінювання знань здобувачів освіти ОК «Соціальна інтеграція дітей з інвалідністю» здійснюється на основі результатів поточного і підсумкового модульного контролю знань згідно «Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки».

Завдання поточного контролю – перевірка навчальних досягнень здобувачів освіти. Завдання підсумкового модульного контролю – перевірка розуміння і засвоєння здобувачами освіти програмового матеріалу загалом, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання засвоєних знань, уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми ОК тощо. Оцінювання здійснюється за **100-бальною** шкалою.

Формою контролю вивчення ОК «Соціальна інтеграція дітей з інвалідністю» є екзамен. Максимальна кількість балів за поточний контроль з освітнього компонента становить 40 балів. Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має за мету перевірку рівня підготовленості здобувачів освіти до виконання конкретної роботи. Поточний контроль реалізується в різних формах, зокрема опитування, захист проєктів, робота в малих групах, індивідуальна робота, виступи на практичних заняттях, участь у дискусіях та дебатах, експрес-контроль, перевірка результатів виконання різноманітних індивідуальних науково-дослідних завдань, контроль засвоєння того навчального матеріалу, який заплановано на самостійне опрацювання здобувачем, тощо. Максимальний бал за кожну з форм роботи визначено у таблиці 2 силабуса освітнього компонента. Результат самостійної роботи здобувачів освіти оцінюється на практичних заняттях із відповідної теми.

Підсумковий модульний контроль здійснюється після завершення вивчення тем змістового модуля у формі виконання здобувачем освіти модульної контрольної роботи у вигляді письмового або комп'ютерного тестування та проводиться або під час навчального заняття (його частини). Максимальний бал, отриманий за модульні контрольні роботи, становить 60 балів.

Підсумкова модульна оцінка визначається в балах як сума поточної та контрольної модульних оцінок. Модуль зараховується здобувачеві, якщо він успішно виконав всі види навчальної роботи, передбачені силабусом освітнього компонента. Перескладання будь-яких видів робіт, передбачених силабусом освітнього компонента, з метою підвищення підсумкової модульної оцінки не дозволяється. Заборгованість із модуля повинна бути ліквідована здобувачем у позааудиторний час на консультаціях за графіком, затвердженим на засіданні кафедри соціальної роботи та педагогіки вищої школи до початку підсумкового контролю з наступного модуля. Кінцевий термін ліквідації заборгованості з модульного контролю обмежується початком заліково-екзаменаційної сесії.

Якщо з освітнього компонента підсумкова оцінка (бали) з освітнього компонента як сума підсумкових модульних оцінок становить не менше як 75 балів, то, за згодою здобувача освіти, вона може бути зарахована як підсумкова оцінка з ОК. Така оцінка виставляється в день проведення екзамену в присутності здобувача освіти. Іспит складається у випадку, якщо здобувач освіти бажає підвищити рейтинг або у випадку незадовільної підсумкової семестрової оцінки. У цьому випадку бали, набрані здобувачем за результатами модульних контрольних робіт, анулюються.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття – на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати відповідну кількість балів, які були визначені на дану тему заняття. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної освітньої (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації».

Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача освіти є підставою для її незарахування, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Списування під час контрольних та самостійних робіт, іспиту заборонені (зокрема, з використанням мобільних девайсів). Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до Кодексу академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, навчання за програмою подвійного диплома, з використанням елементів дуальної форми здобуття освіти, міжнародне стажування) навчання може відбуватись за індивідуальним графіком (в онлайн режимі за погодженням із деканом факультету).

Визнання результатів навчання, отриманих здобувачами вищої освіти у неформальній та/або інформальній освіті, здійснюється на добровільній основі та передбачає підтвердження того, що здобувач досяг результатів навчання, передбачених ОПП, за якою він навчається. Визнанню можуть підлягати такі результати навчання, отримані в неформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як освітньому компоненту в цілому, так і його окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню, курсовій роботі (проєкту), контрольній роботі тощо, які передбачені програмою (силабусом) освітнього компонента (Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у ВНУ імені Лесі Українки).

V.

Підсумковий контроль

Іспит проводиться у вигляді письмового або комп'ютерного тестування. Здобувачам освіти пропонуються тестові завдання у кількості 30 запитань (по 2 бали). Максимальна оцінка за іспит – **60 балів.**

Види тестових завдань:

- із вибором однієї правильної відповіді;
- із вибором декількох правильних відповідей;
- на встановлення відповідності запропонованих наборів тверджень;
- завдання на відтворення правильної відповіді (формулювань понять) по пам'яті;
- завдання відкритого типу, що передбачає розгорнуту відповідь.

Тестові завдання складаються відповідно до питань, винесених на іспит.

Програма іспиту затверджується на засіданні кафедри.

Складання та перескладання іспиту проводиться згідно розкладу. Повторне складання екзамену допускається не більше як два рази: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету.

Орієнтовні питання екзамену

1. Сутність понять: соціальна ізоляція, соціальна інклюзія, соціальна інтеграція.
2. Основні моделі інвалідності.
3. Когнітивні порушення: загальний огляд, класифікація, особливості підтримки.
4. Організація та стратегії соціалізації.
5. Синдром Дауна: загальний огляд, класифікація, особливості підтримки.
6. Організація та стратегії соціалізації.
7. Розлади аутичного спектру: загальний огляд, класифікація, особливості підтримки.
8. Організація та стратегії соціалізації.
9. Сенсорні порушення: загальний огляд, класифікація, особливості підтримки.
10. Організація та стратегії соціалізації.
11. Дитячий церебральний параліч: загальний огляд, класифікація, особливості підтримки.
12. Організація та стратегії соціалізації.
13. Емоційні та поведінкові розлади: загальний огляд, класифікація, особливості підтримки.
14. Організація та стратегії соціалізації.
15. Синдром дефіциту уваги та гіперактивності: загальний огляд, класифікація, особливості підтримки.
16. Організація та стратегії соціалізації.
17. Тривожні та депресивні розлади: загальний огляд, класифікація, особливості підтримки.
18. Організація та стратегії соціалізації.
19. Синдром дефіциту уваги та гіперактивності: загальний огляд, класифікація, особливості підтримки.
20. Організація та стратегії соціалізації.
21. Тема 10. Особливості діагностики різних категорій дітей з інвалідністю
22. Робота соціального працівника з сім'ями, які виховують дитину з обмеженими можливостями
23. Соціально-педагогічна робота з дітьми з розладами слуху.
24. Соціально-педагогічна робота з дітьми з розладами мовлення.
25. Соціально-педагогічна робота з дітьми із затримкою психічного розвитку.
26. Соціально-педагогічна робота з дітьми з розладами аутичного спектру.
27. Соціально-педагогічна робота з дітьми з Синдромом Дауна.
28. Соціально-педагогічна робота з дітьми з ДЦП.
29. Соціально-педагогічна робота з обдарованими дітьми.
30. Функції соціального педагога/працівника у інтегрованому освітньому середовищі ЗЗСО.
31. Функції соціального педагога/працівника у інтегрованому освітньому середовищі ЗВО.

VI. Шкала оцінювання

Критерії оцінювання під час аудиторних занять

3 бали - оцінюється робота здобувача освіти, який у повному обсязі володіє матеріалом за відповідною темою, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, всебічно розкриває зміст практичних завдань та додаткових запитань, в т.ч. самостійної роботи, використовуючи при цьому як рекомендовану, так і обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується відповідною термінологією, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки за умови публічного особистого/групового усного/мультимедійного представлення завдання на практичному занятті.

2 бали - оцінюється робота здобувача освіти, який достатньо повно володіє матеріалом за відповідною темою, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст практичних завдань, в т.ч. самостійної роботи, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, послуговується відповідною термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає самостійних висновків та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки, не у повній мірі відповідає на додаткові запитання.

1 бал - оцінюється робота здобувача освіти, який відтворює значну частину матеріалу за відповідною темою, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень та понять. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки, не відповідає на додаткові запитання.

0 балів - оцінюється робота здобувача освіти, який не володіє навчальним матеріалом за відповідною темою та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Шкала оцінювання знань здобувачів освіти з освітніх компонентів, де формою контролю є іспит

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	
		оцінка	пояснення
90–100	Відмінно	A	відмінне виконання
82–89	Дуже добре	B	вище середнього рівня
75–81	Добре	C	загалом хороша робота
67–74	Задовільно	D	непогано
60–66	Достатньо	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
1–59	Незадовільно	Fx	необхідне перескладання

VII. Рекомендована література

Основна література

1. Байда Л.Ю. Інвалідність та суспільство:[навч.-метод. посіб.] / за заг. ред. Л.Ю. Байди, О.В. Красюкової-Еннс. К., 2012. 216 с.
2. Безпалько О., Едель С. Підготовка волонтерів до роботи з дітьми з обмеженими

функціональними можливостями/методичні рекомендації / за ред. А.Й. Капської. К. НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2001.

3. Білозерська І.О. Деякі аспекти формування батьківської компетентності у родинах, що мають дітей з порушеннями розвитку. Психолого-педагогічний супровід навчання дітей з порушеннями розвитку. К. 2010.

4. Будяк Л.В. «Інклюзивне навчання в сільському загальноосвітньому закладі». Черкаси, 2010.

5. Данілавичюте Е.А., Літовченко С.В. Стратегії викладання в інклюзивному навчальному закладі: [навч.-метод. посіб.] / за заг. ред. А.А. Колупасвої. К.: Видавнича група «А.С.К.», 2012. 360 с. (Серія «Інклюзивна освіта»).

6. Діти з особливими потребами у школі: Психолого-педагогічний супровід / Ольга Романова та ін.. К.: Шкільний світ, 2011. С.22-36

7. Мартинюк Т. А. Основні складові соціальної інтеграції осіб з інвалідністю. *Педагогічний часопис Волині* : науковий журнал. Луцьк : СНУ імені Лесі Українки, 2018. №4(11). С. 183–189.

8. Мартинюк Т. А. Сутність соціальної інтеграції осіб з інвалідністю. *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Серія: Педагогічні науки*. 2018. №9(382). С. 115–121.

9. Martyniuk T. Husak P. Role of personal contracts in the psychoactive substances use prevention, social integration and resocialization of juveniles convicted. *Knowledge. Education. Low. Management. Nauka. Oświata. Prawo. Zarządzanie*. №1 (21). 2018. С. 50–57. URL: <http://kelmczasopisma.com/ua/downloadfile/585>

10. Мартинюк Т. А., Чиж А. Г. Сутнісна характеристика молоді з інвалідністю як об'єкту соціальної роботи. *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки Серія: Педагогічні науки*. 2019. №2(386). С. 115–121.

11. Kazanowski Z., Martyniuk T. Kontakty z niepełnosprawnymi rówieśnikami w szkole podstawowej a gotowość młodzieży polskiej i ukraińskiej do integracji edukacyjnej. *Edukacja – Technika – Informatyka*. 2019. №4(30). С. 104–109.

12. Kazanowski Z., Martyniuk T. Integracja edukacyjna z rówieśnikami z niepełnosprawnością w percepcji młodzieży polskiej i ukraińskiej. *Edukacja – Technika – Informatyka*. 2019. №4(30). С. 98–103.

13. Martyniuk T. Peculiarities of teachers' attitudes towards integration: a review of the literature. *Knowledge. Education. Low. Management. Nauka. Oświata. Prawo. Zarządzanie*. 2019. №3/4 (27/28). С. 85–94. URL : <http://kelmczasopisma.com/ua/downloadfile/645>

14. Мартинюк Т. А. Основні підходи до визначення критеріїв соціальної інтеграції молоді з інвалідністю засобами соціокультурної анімації. *Інноваційна педагогіка* : науковий журнал. 2020. №22. С. 77–82.

15. Мартинюк Т. А. Сутність анімаційного підходу у контексті роботи з молоддю з інвалідністю. *Інноваційна педагогіка* : науковий журнал. 2020. №24. С. 96–101.

16. Мартинюк Т. А. Стратегія і тактика дослідження стану соціальної інтеграції молоді з інвалідністю. *Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки*. 2020. №2(333). С. 248–260.

17. Мартинюк Т. А. Прикладне та концептуальне розуміння анімації в процесі соціальної інтеграції молоді з інвалідністю. *Актуальні питання корекційної освіти (педагогічні науки)*. 2020. №16 (2). С. 151–162.

18. Мартинюк Т. А. Соціально-інтегративні ресурси засобів соціокультурної анімації в роботі з молоддю з інвалідністю. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 19 : Корекційна педагогіка та спеціальна психологія* : зб. наук. праць. Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2020. Випуск 39. С. 69–75.

19. Sarancha I., Demchenko I., Volkova K., Khmeliar I., Babiak V., Sabadyshyn R., Babiak O., Imeridze M., Buzhyna I., Gusak L., **Martyniuk T.**, & Marchak T. The Socialization of People with Muscle-Skeleton Disorders in Rehabilitation Centres. *BRAIN. Broad Research in Artificial Intelligence and Neuroscience*. 2020. Vol. 11(3). P. 01–14. DOI: <https://doi.org/10.18662/brain/11.3/105>

20. Мартинюк Т. А., Брушневська І. М. Дослідження актуального стану соціальної інтеграції молоді з інвалідністю в сучасній Україні засобами соціокультурної анімації. *Актуальні питання гуманітарних наук* : міжвуз. зб. наук. праць молодих вчених Дрогобицького держ. пед. ун-ту імені Івана Франка. 2020. Вип. 34. Т. 1. С. 270–275.

21. Martyniuk T. Integratation of Inclusion, Equity, Diversity, and Social Justice in Doctoral Education: Modern Research Discourse Analysis. *Knowledge. Education. Low. Management. Nauka. Oświata. Prawo. Zarządzanie.* 2020. №2 (30). С. 371-382. <http://kelmczasopisma.com/ua/downloadfile/645>

22. Основи інклюзивної освіти: навч.-метод. посіб. / за заг. ред. А.А. Колупасової. К.: «А.С.К.», 2012. 307 с. (Серія «Інклюзивна освіта»). URL : <http://www.ussf.kiev.ua/ieeditions/17/>

Допоміжна література

1. Закон України «Про основні засади молодіжної політики» від 27.04.2021 № 1414-IX. *Верховна Рада України. Законодавство України.* URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1414-20#n356>

2. Закон України «Про соціальні послуги» від 17.01.2019 № 2671-VIII. *Верховна Рада України. Законодавство України.* URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#n482>

3. Закон України «Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю» від 21.06.2001 № 2558-III. Редакція від 01.01.2020. *Верховна Рада України. Законодавство України.* URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2558-14> дата звернення: 28.03.2020)

4. Закон України «Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні» від 05.02.1993 № 2998-XII. Редакція від 04.11.2018. *Верховна Рада України. Законодавство України.* URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2998-12>

5. Постанова Кабінет Міністрів України «Про затвердження Державної цільової програми «Національний план дій з реалізації Конвенції про права інвалідів» на період до 2020 р. від 01.08.2012 № 706, Редакція від 31.08.2017. *Верховна Рада України. Законодавство України.* URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/706-2012-%D0%BF>

6. Постанова Кабінет Міністрів України «Про схвалення Концепції ранньої соціальної реабілітації дітей-інвалідів», Концепція від 12.10.2000, № 1545. *Верховна Рада України. Законодавство України.* URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1545-2000-%D0%BF> ,

7. Постанова Кабінету Міністрів України від 8 вересня 2005 р. №877 «Про затвердження типового положення про центр соціально-психологічної реабілітації дітей та молоді з функціональними обмеженнями», Редакція від 15.11.2006. *Верховна Рада України. Законодавство України.* URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/877-2005-%D0%BF> (дата звернення: 18.09.2018)

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. <http://osvita.ua/vnz/reports/sociology/12303/>

2. http://www.irf.ua/knowledgebase/news/sotsialne_stanovische_lyudey_z_obmezhenimi_mozhlyvostyami_v_nimechchini/

3. <http://bukvar.su/sociologija/70651-Social-naya-rabota-s-pozhilymi-lyud-mi-s-ogranichennymivozmozhnostyami.html>

4. <http://cent.dn.ua/roboty-z-lyudmy-z-obmezhenymy-mozhlyvostyamy/>

5. http://zaochka.net/catalog_p_29_p_26.html